

Dosarul nr. 2rc-26/23
2-22086419-01-2rc-20032023

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Suvac)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

DECIZIE

31 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Tamara Chișa-Doneva

Aliona Miron

Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fresco Vin Grup”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Orbico MA” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fresco Vin Grup” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fresco Vin Grup”, împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus înafara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 17 iunie 2022, SRL „Orbico MA” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Fresco Vin Grup” cu privire la datoriei, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de SRL „Orbico MA”. S-a încasat din contul SRL „Fresco Vin Grup” în beneficiul SRL „Orbico MA” suma de 195026,70 lei, cu titlu de datorie, suma de 2730,34 lei, cu titlu de dobânda de întârziere și suma de 5932,71 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 5932,71 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 19 ianuarie 2023, SRL „Fresco Vin Grup” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Totodată, la 19 ianuarie 2023, SRL „Fresco Vin Grup” a depus o cerere prin care a solicitat repunerea în termenul de declararea a apelului.

Prin încheierea din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău cererea de apel depusă de SRL „Fresco Vin Grup” împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost restituită ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 24 februarie 2023, SRL „Fresco Vin Grup” a declarat recurs împotriva încheierii din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, menționând că la data de 19 ianuarie 2023 recurentul a depus două cereri separate una cu nr. de intrare 05 3 /2 835 și alta cu nr. 05 3/2 836 prin care în una a solicitat casarea hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoria Chișinău sediul Centru iar prin alta a solicitat repunerea în termen a cererii de apel.

Prin încheierea contestată instanța a dispus restituirea cererii de apel ca fiind depusă tardiv, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Consideră că această concluzie este eronată, or, instanța de apel a omis să se expună asupra cererii cu privire la repunerea în termen a apelului, fapt ce a determinat restituirea cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 16 februarie 2023 la adresa poștală a recurentului/apelantului SRL „Fresco Vin Grup”, dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc (f.d. 57).

Astfel, recursul declarat la 24 februarie 2023 este în termen.

La 20 martie 2023 în adresa intimatului a fost expediată copia recursului declarat de SRL „Fresco Vin Grup”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 66), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

Conform art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

La caz, din actele dosarului rezultă că hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțată la 13 decembrie 2022.

În speță, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la data de 14 decembrie 2022, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe și a expirat la 12 ianuarie 2023, termenul limită pentru depunerea cererii de apel.

SRL „Fresco Vin Grup” a declarat apel împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 doar la data de 19 ianuarie 2023, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului de declarare, deoarece SRL „Fresco Vin Grup” prin lege era obligat să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu se atestă la caz.

Prin încheierea din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău cererea de apel depusă de SRL „Fresco Vin Grup” împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost restituită ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Conform art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În acest context, Completul de judecată notează că instanța de apel la restituirea cererii de apel în temeiul de drept citat, a conchis că apelantul a omis termenul de declarare apelului în conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a solicitat repunerea în termen prin ce se impune restituire apelului ca fiind tardiv.

Completul de judecată reține că, art. 362 alin.(3) Cod de procedură civilă, stipulează că repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu prevederile art. 116 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În acest sens, Completul de judecată punctează că art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă statuează că asupra restituirii cererii de apel decide un complet din 3

judcători, fără citarea participanților la proces. Instanța de apel poate convoca participanții la proces în ședință prealabilă doar în cazul stabilit la alin.(1) lit.b).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că la data de 19 ianuarie 2023, SRL „Fresco Vin Grup” a depus două cereri de apel nemotivate separate prin care în una a solicitat admiterea cererii de apel și casarea hotărârii contestate iar în altă cerere, apelantul SRL „Fresco Vin Grup” a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului și pentru a justifica omiterea termenului de declarare a apelului împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, apelantul/recurentul a invocat că, cauza a fost examinată în lipsa apelantului, iar cu dispozitivul hotărârii contestate a făcut cunoștință la data de 13 ianuarie 2023 (f.d. 50).

Însă, de către instanța de apel nu a fost examinată cererea apelantului cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și contrar prevederilor legale nu a examinat cererea de repunere în termenul de declarare a apelului, mai mult instanța de apel a indicat că apelantul nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului și astfel, a eludat prevederile art. 116 alin. (2) Cod de procedură civilă.

În consecință, Colegiul conchide că instanța de apel urma să examineze cererea apelantului cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, obligație ce rezultă din dispoziția art. 116 Cod de procedură civilă, care și reglementează instituția repunerii în termen. Or, instanța de apel a ignorat această prevedere legală, prin ce se impune casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Concomitent Completul de judecată relevă că jurisprudența națională denotă că examinarea cererilor de repunere în termenul de declarare a apelului se realizează cu înștiințarea participanților la proces despre data, ora și locul ședinței de judecată în contextul prevederilor art. 116 alin. (2) Cod de procedură civilă. Or, instanța de recurs în jurisprudența sa menține poziția instanței emitente în ceea ce vizează examinarea cererii de repunere cu citarea părților.

În altă ordine de idei, menținerea încheierii contestate în circumstanțele relevate, nu ar duce decât la încălcarea dreptului la un proces echitabil prevăzut la art.6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, care înglobează și dreptul de acces la justiție. Art.20 din Constituție consacră principiul accesului liber la justiție. Accesul liber la justiție este un principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Un drept general, care garantează persoanelor accesul liber la justiție, este dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care afectează drepturile legitime ale persoanelor.

De altfel, Constituția, precum și Codul de procedură civilă, oferă părților dreptul de a iniția personal acte procesuale și de a-și realiza drepturile procedurale printr-o modalitate opțională în toate fazele procesului, atât în instanța de fond, cât și în instanțele de apel și de recurs, aspect ce rezultă și din principiul disponibilității.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Or, normele procesuale au drept obiectiv să asigure exercitarea dreptului la un proces echitabil și că la elaborarea unor astfel de reglementări legiuitorul

se bucură de o anumită marjă de apreciere, cu condiția ca aceste reglementări să nu aducă atingere însăși substanței dreptului.

Pornind de la respectarea dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, promovat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. În caz contrar partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Din considerentele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa încheierea instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel pentru soluționarea cererii de repunere în termen.

În conformitate cu art. 427, lit. b) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fresco Vin Grup”.

Se casează integral încheierea din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Orbico MA” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fresco Vin Grup” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel pentru soluționarea cererii de repunere în termen.

Decizia nu se supune niciunei că de atac.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Aliona Miron

Mariana Pitic